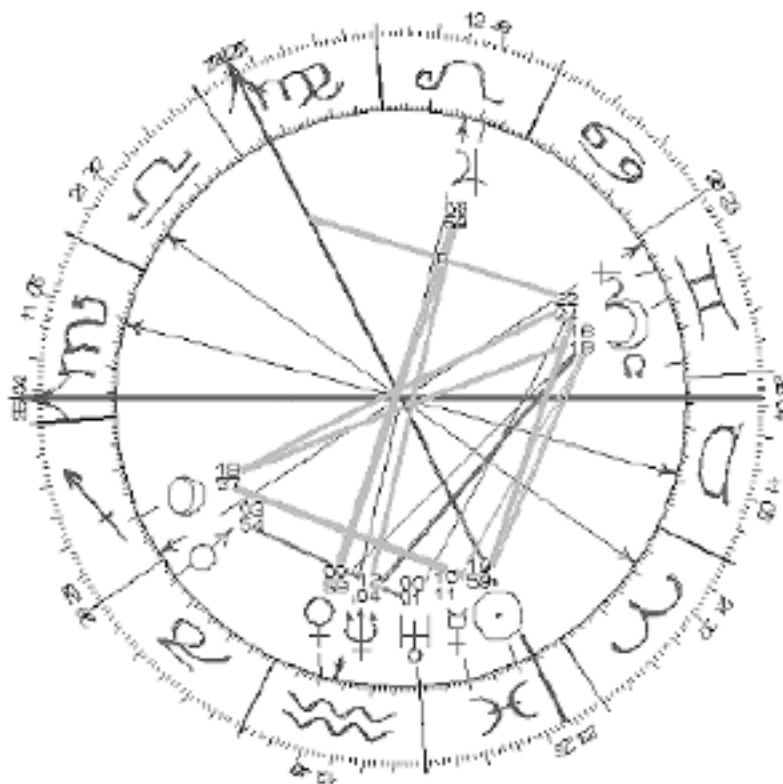

Det astrologiske sprog

– et rids af
dets hermeneutik, semantik og semiotik

Astrologi er et urgammelt symbolsprog, ofte kaldet 'skriften på himlen', og som vi har fået mangelfuldt overleveret gennem en tusindårig tradition. Sproget har som skriftsprog en række særlige træk og egenskaber, der adskiller det fra vore daglige sprog i Europa. Alligevel har det astrologiske sprog overlevet til i dag – om end kun studeret af et forsvindende fåtal

Eksempel på et astrologisk dokument i dets fulde og hele udstrækning. En rimeligt omfattende oversættelse fra 'horoskopsk' til dansk kunne mageligt fylde 100 sider eller mere her i tidsskriftet.

af **Claus Houlberg**

1. Astrologisk tydningsteori

Astrologi er i sin essens et symbolsprog, hvilket fra tid til anden har ført til misforståelser om dette sprogs natur.

Det astrologiske symbolsprog er særligt ved at beskrive naturgivne objekter og hændelser, som befinder sig uden for vores rækkevidde og indflydelsessfære, og som

fandtes længe før vor civilisationer eksisterede. Objekterne og deres symboler ejer derfor ikke umiddelbart bestemte formål eller tilsvarende betydninger - eller apriorisk en brug, der er fastlagt af mennesker. Oprindelsen og betydningen af dette sprog må forstås på en anden måde.

Teknisk/naturvidenskabeligt skolede vil oftest ved begrebet 'symbolsprog' forstå et teknisk sprog som eksempelvis symbolerne i et radiodiagram. Et sådant sprog er udviklet af mennesker som en art stenografi til at betegne menneskeskabte, fysiske komponenter og deres sammensætning. I lighed med det latinske alfabet kan disse symboler sammensættes efter bestemte regler og i princippet i uendelige mængder og variationer, afhængig af formålet.

De naturgivne objekter og hændelsers sprog, astrologien, vil ofte blive tillagt en 'teknisk' betydning af disse intellektuelle. Hvilket igen fører til den ofte fremsatte tro, at de astrologiske symboler kan betyde 'hvad som helst', afhængig af brugerens hensigt eller humør. Ingen, der har sat sig ind i det astrologiske sprog, hælder imidlertid til denne forestilling.

Det ontologiske problem

Det videre perspektiv må ses i lyset af den astrologiske hermeneutik, hvor aflæsningen af disse objekter og hændelser, som befinder sig uden for vor rækkevidde og indflydelsessfære, alene er betinget af vor natur som mennesker.

Et kernepunkt i denne diskussion af det astrologiske symbolsprogs anvendelse vil derfor uvægerligt på et tidspunkt føre til en diskussion af det menneskelige væsen og natur. Hvilket i sidste ende er et ontologisk problem, dvs. vil sige en definition af, hvad der er menneskers virkelighed. Præcis denne diskussion kunne være en selvstændig undersøgelse værdig, da den gerne ligger ved kernen af enhver såkaldt 'skeptisk' kritik af astrologien.

Det astrologiske sprog anvendes til at beskrive livsformer på vor planet og deres indbyrdes sammenhæng med Solsystemet og dets interne sammenhænge - og igen dets sammenhæng med fiksstjernerne. Derfor kaldes astrologi undertiden blot for 'videnskaben om relationer'. Oprindelsen af denne symbolik fortæller sig historisk, men blev i oldtiden genopdaget af babylonerne og

Astrologisk ontologi

-et omrids af problemstillingen

Astrologi er et næsten glemt oldtidssprog og vil akademisk skulle rubriceres under sprogvidenskab (lingvistik) med sin egen semiologi og hermeneutik.

Aflæsning af dette sprog (hermeneutik) er baseret på en anden virkelighedsopfattelse - dvs. ontologi (metafysik) - end den vedtagne i vor kultur. Klarlægning og diskussion af denne filosofiske basis for astrologisk sprogaflysning er afgørende for en meningsfuld astrologisk videnskab.

Astrologi læses som videntradition ofte ind under de hermetiske eller esoteriske videnskaber, som er baseret på grundsætningen 'Som foroven, så forneden' - eller som det ontologiske maksime lyder i sin fulde udstrækning:

Alt det øvre er som det nedre, og alt det nedre er som det øvre, for at Enhedens mirakel kan fuldbyrdes ..

De Religiøse Idéers Historie, II, 209 *)

*) "Quod est Inferius est sicut quod est Superius, et quod est Superius est sicut quod est Inferius, ad perpetranda Miracula Rei Unius."

Tabula Smaragdima, tilskrevet Hermes Trismegistos og overleveret fra arabiske kilder i latinsk oversættelse ved Eliade

forfinet af grækerne. Den ældst kendte lærebog heri er Ptolemæus' værk *Tetrabiblos* fra det andet århundrede efter vor tidsregning. De deri angivne aksiomer og tydningsregler er stadig gældende som den astrologiske traditions fundament.

Det hermetiske princip

Det princip, som Ptolemæus' og al vor astrologisk fortolkning hviler på, blev

formuleret i oldtiden af Hermes Trismegistos på de såkaldte *Smaragdtavler*. Det har fået mundheldsstatus i formen:

Som foroven, så forneden.

Dette aksiom er den klassisk astrologiske hermeneutiks grundlov samt udgangspunktet for alle de såkaldt hermetiske videnskaber. Princippet er i nyere tid blevet kaldt 'Loven om Analogi' eller mere præcist 'princippet om analoge relationer'. Hvilket har ført til definitionen af faget astrologi som 'videnskaben om relationer'.

På dansk kan dette princip kaldes 'Loven om Ensdannethed', som i horoskopteknisk sammenhæng kan genformuleres til læresætningen: 'Enhver fuldbyrdet cyklus er ensdannet med enhver anden fuldbyrdet cyklus - uanset dennes respektive fysiske størrelse eller tidsmæssige udstrækning'.

Baggrunden for denne læresætning er den enkle, at astrologiens foretrukne optegning, horoskopet, er et redskab til tidsbeskrivelse, hvilket netop er betydningen af det græske ord 'horoskop'. Helt præcist er et horoskop en beskrivelse af tidsprocesserne her i Universet, som vort lille Solsystem ofte lidt storladent kaldes - for set ude fra verdensrummet er vor målte tid blot bevægelser.

Tid er bevægelse

Solsystemets tid består af rotationer, dels planeterne om egen akse, dels planeterne om Solen det udenfor dem selv liggende centrum. Og for hver gang en rotation er fuldbyrdet, dvs. går tilbage til sit udgangspunkt, da er en tidsenhed defineret. Døgnet er et mål for Jordens egenrotation, året er et mål for Jordens rotation om Solen (selvom det fra Jorden ser modsat ud) og så fremdeles.

Den største cyklus, astrologer normalt regner med, er forårspunktets præcession, hvilket er det samme som stjerne-tegnesens (den tropiske zodiaks) forskydning i forhold til stjernebillederne (konstellationerne) samt den sideriske zodiak. Herved dannes Det platoniske År eller Det store astrologiske År på

godt 25.000 af vore jordår.

Dette 'store år' handler om de store, astrologiske tidsaldres cyklus - hvor hver Astrologisk Tidsalder er på en tolvtedel af denne cyklus eller omkring 2100 år i udstrækning.

Samtlige astrologiske horoskoptyper, samtlige astrologiske hjælpeteknikker (og der er mange) og herunder samtlige prognoseteknikker er skabt ud af og baseret på denne hermeneutiske læresætning - og hvis dette grundlæggende princip ikke fandtes eller var ugyldigt, ville al astrologisk teknik kollapse.

Det må for god ordens skyld noteres her, at et princip (latin: det første) er defineret som en filosofisk grundantagelse, der ikke kan bevises i sig selv, men som bevarer sin sandhed, så længe derpå baserede handlinger og antagelser ikke viser sig usande.

Ikke-målelige kvaliteter

Det astrologiske sprog betjener sig af kvaliteter, der hverken kan måles eller vejes. Heri ligner det astrologiske arbejde andre discipliner, som skrivekunst eller bygningskunst, og astrologien kaldes følgelig ofte for tydningskunst.

Eksempelvis arbejder det arkitektoniske sprog med lys, farve, rumproportioner og andre æstetiske elementer, som samles i det næsten magiske ord *kvalitet*. Utallige diskussioner har været ført om, hvad kvalitet er, men de fleste kan erkende, når kvalitet er til stede, og når kvalitet ikke er til stede. Denne kvalitet kan ikke måles, men er dog virkelig. Det samme gør sig gældende i skrivekunst, billedkunst etc.

Præcis det samme gør sig også gældende for det astrologiske sprog. Dette anvendes til at beskrive sammenhænge, hvis kvalitet ikke kan måles eller vejes, men som dog er virkelige og erkendbare. Eksemplerne er talrige. I den natale astrologi beskrives identitet, temperament, formidlingsevne, selvværd, handlekraft, vurderingsevne, ansvarlighed, originalitet, intuition og vilje etc. - for nu blot at nævne enkelte hyppigt anvendte 'kvaliteter' i

den personlige rådgivning.

Dette problem er fælles for samtlige hermeneutiske områder. Hvad enten opgaven er aflæsning af tekster (f.eks. skrivekunst), aflæsning af objekter (f.eks. billedkunst) eller aflæsning af symbolik (f.eks. astrologisk tydningskunst), så fortæller bundlinien, at de aflæste kvaliteter ikke er målelige, men dog virkelige.

Denne kendsgerning giver et metodisk problem, når der fra ofte naturvidenskabelig side ønskes produceret 'beviser' for de aflæste kvaliteters eksistens eller gyldighed. Hvordan måles ikkemålelige kvaliteter? Hvordan kan der opstilles videnskabelige forsøg til eftervisning af disse ikkemålelige kvaliteters eksistens og virkelighed? Eller med andre ord, hvordan anvendes empiri på hermeneutik?

2. Astrologisk kombinationsteori

Astrologien har sovet tornerosesøvn i fem hundrede år eller så. Dens fagsprog er ikke blevet opdateret i den forløbne periode, og fagets anvendelse er undervejs blevet degraderet til uforpligtende underholdning og markedsgøgl. Her opridses en opdatering af fagsproget, som kan sætte astrologien i sin mest korrekte akademiske sammenhæng, som tilhørende sprogvidenskaben (lingvistikken).

Først og fremmest er astrologien netop et sprog. *Skriften på Himlen* er et almindeligt udtryk i de astrologiske kredse og titlen på mere end én grundbog om astrologi (f.eks. Ove Rosmon og Paul Mahler Dam). At aflæse denne skrift er også blevet kaldt at læse i verdens bog, *Liber Mundi*, eller at læse Guds håndskrift. De astronomiske og geografiske

beregninger, der går forud for aflæsningen af skriften på himlen har forledt lægmand til at tro, at astrologien foregiver at være en eksakt videnskab, hvilket er ganske fejlagtigt. Den naturvidenskabelige del af astrologien, hviler trygt hos astronomerne.

Paul Riceour
1913 -

Lingvistisk beskrivelse

Astrologien kan som alle andre sprog beskrives lingvistisk i to henseender, henholdsvis semiologisk og hermeneutisk, dvs. som sprogsystem og som anvendt sprog. Semiologien deles desuden gerne i to underdiscipliner, semiotik (tegnteori) og semantik (sætningslære). For nu at anvende terminologien hos den franske sprogfilosof *Paul Riceour*.

Denne kunne give et naturligt afsæt for en nutidig begrebsramme ved en videnskabelig beskrivelse af astrologien. Som andre af oldtidens glemte billedsprog (toltekisk, sanskrit etc.) udmærkes astrologi særligt ved, at der ikke er overleveret en fonetik (lydlære). Vi ved derfor ikke, hvordan det tales. Nogle vil endda argumentere for, at det ikke *kan* tales overhovedet, men ligner eksempelvis kinesisk ved, at det alene er et skriftsprog, som kan udtales på hundredvis af forskellige dialekter og sprog.

Semiotikken, tegnteorien, undersøger hvert enkelt tegn og dets betydning, hvilket i astrologien handler om de enkelte symboler. Dette område er behandlet i tredje del her om astrologisk tegnlære, som udgør et vigtigt studium, der kan give megen information til den seriøse studerende. Eksempelvis giver den

esoteriske astrologi anledning til en redefinering af den klassiske astrologis semiotik. Et konkret eksempel herpå er den klassiske aspektlære, der viser sig at være et grænsetilfælde i en langt mere omfattende teori om triangler. Men eksemplerne er mange.

Semantikken, sætningslæren, angiver de mulige koblinger mellem tegnene til dannelse af mere eller mindre komplekse 'sætninger'. Astrologisk handler dette felt simpelthen om kombinatorikken i 'planet i tegn i hus i aspekt etc.' - plus de indirekte kombinationer via herskerskab, værdighed og de øvrige koblingsformer, som astrologien er så rig på. Dette område om den astrologiske kombinationslære er så omfattende og velkendt i den astrologiske faglitteratur, at en behandling af emnet udelades i denne artikel.

Hermeneutikken, fortolkningsteorien, handler om sprogsystemets brug, dvs. det dialektiske samspil mellem sprog og anvendelse. Dette handler især om fortolkning af større helheder ('tekster' til forskel fra 'sætninger') samt om delen og helhedens dialektik (den hermeneutiske cirkel). Hvilket blev behandlet i første del om den astrologiske fortolkningslære.

Der findes til sammenligning i dag to hovedretninger blandt danske praktiserende astrologer. Der er, hvad der kunne kaldes de semiologisk sporede astrologer, som lægger hovedvægten på tydingsteknikken - og tilsvarende de hermeneutisk sporede astrologer, som lægger hovedvægten på tydningskunsten. Med et øget akademisk ambitionsniveau og en skarpere intern klargøring af begreberne, kunne disse grupper få mere gavn af hinandens arbejde.

3. Astrologisk symbolteori

Det opfattes undertiden som et letkøbt billede (metafor), når astrologi kaldes et sprog - men astrologien er i sandhed et symbolsprog med både alfabet og syntaks, der ikke giver andre sprog noget efter i kompleksitet og variation. Et symbol er her defineret som et tegn, som på en og samme gang angiver en ydre konkret virkelighed og en indre immateriel virkelighed.

Det astrologiske sprog er unikt ved at være et billedsprog som i det kinesiske - samt ved at hvert 'bogstav' har en særegen betydning, som i det hebræiske sprog. Dermed adskiller dette astrologiske sprog sig ganske meget fra vore almindelige europæiske skriftsprog med deres latinske alfabet og øvrige baggrund.

Det astrologiske alfabet

De astrologiske symboler indtegnes i et cirkelformet eller kvadratisk diagram, der kaldes et 'horoskop'. Ordet horoskop betyder på græsk 'timeviser' og angiver det samme som det latinske 'Ascendant,' der betyder 'opstigningspunkt' - hvilket i en horoskop-tegning er den østlige horisont, hvis placering i Dyrekredsen bestemmes af netop tiden - fødselstiden.

1. Horoskoptegningen består af ni og tredive grundsymboler, som er tolv tegn, tolv huse, otte planeter og to himmellys samt fem primæraspekter.

2. Hertil kommer femten metasymboler, som består af de fire elementer, tre dynamikker, fire halvbuer (hemisfærer) og fire kvadranter.

3. Endelig medtages gerne tre symbolske punkter, som er to måneknuder, der er astronomiske punkter samt et såkaldt Lykkepunkt, som er et syntetisk punkt

Et metasymbol er her defineret som tegn, der

giver adgang til en dybere eller mere abstrakt aflæsning, end de øvrige symboler.

Punkter hører som sådan til blandt grundsymbolerne, men de nævnte adskiller sig fra de øvrige symboler ved at være syntesesymboler, et begreb der ikke kendes i det latinske skriftsprog. Syntesesymboler opsummerer betydningen af alle de øvrige symboler og betegner dermed et vældigt abstraktionsniveau.

Tilsammen består et horoskop derfor af niogtredive grundsymboler plus femten metasymboler og tre punkter, altså i alt syv og halvtreds horoskopsymboler, som alle er i almindelig brug i europæisk (og amerikansk) astrologi.

Dertil kommer en række minde almindeligt benyttede symboler. Alle disse skrifttegn kan forsøgsvis opstilles i et tegnskema, kaldet et syllabarium (egtl. en 'stavelssamling').

Et astrologisk syllabarium

Normalt optegner astrologer de betydende skrifttegn i et såkaldt *Urhoroskop*, et cirkulært diagram med en syntese af de samhørende symboler og deres indbyrdes relationer, herunder aspekter og herskerskaber. Dette urhoroskop er ikke astronomisk korrekt og er i realiteten en art struktureret syllabarium.

Ikke alle skrifttegnene fremgår imidlertid af en sådan opstilling, om end deres fremkomst og betydning fremgår heraf for den kyndige astrolog. På hosstående diagram ses derfor en mere analytisk oversigt over samtlige skrifttegn, som flertallet af astrologer kender og anvender. De er ordnet i et normalt syllabarium - eller snarere en skitse hertil, idet de indbyrdes sammenhænge givet kunne angives mere elegant, ligesom symbolgrupperne måske kunne vægtes anderledes indbyrdes. Men det får vente for nu.

Syllabariet rummer øverst de 57 mest anvendte og nederst 19 knap så hyppigt anvendte astrologiske symboler. Bemærk dog, at skrifttegn for halvbuer og kvadranter er et

forslag, som hermed fremlægges og som (endnu) ikke er i almindelig brug blandt astrologer. Betydningen af de øvrige symboler vil fremgå af de fleste gode lærebøger i elementær astrologi.

Blandt disse seks og halvfjerds skrifttegn er dog ikke medregnet eklipser og månefaser samt en snes Arabiske Punkter, særlige punkter som Vertex. Ej heller de omkring tre hundrede Fikstjerner, som indgår i de hyppigst anvendte konstellationer langs Ekliptika (solbanen, egtl. 'solformørkelsesbanen' er medtaget.

Ligeledes er de sekundære aspekter begrænset til de fire mest kendte, hvor der reelt findes hen ved tredive mere obskure, hvis skrifttegn ikke længere anvendes (f.eks. bikvintiler, triseptiler etc.). Disse var mere anvendt i senmiddelalderen og kaldes undertiden samlet for 'de keplerske aspekter', hvor hovedaspekterne i kontrast hertil kaldes for 'de ptolemæiske aspekter'.

Visse nyere astronomiske faktorer (Galaksens Centrum, The Great Contractor mv.) ejer ikke vedtagne skrifttegn, men kunne tænkes at få det med tiden.

Et dækkende både historisk og nutidigt astrologisk syllabarium med dertil hørende semiotisk beskrivelse af de enkelte tegns betydning, historik og anvendelse savner endnu at blive udarbejdet.

Det astrologiske sprog

Denne kompleksitet af symboler udgør det astrologiske 'alfabet', som i sin standardform er mindst dobbelt så omfattende som det almindelige latinske alfabet. Til anvendelse af dette 'alfabet' findes desuden en række kombinationsregler, som udgør den astrologiske 'syntaks' og som ikke giver 'alfabetet' noget efter i kompleksitet. Syntaksens detaljer udelades som nævnt her, men vil i store træk fremgå af enhver større lærebog i elementær astrologi. Dertil kommer reglerne for anvendelsen af den række af særlige hjælpehoroskoper, som benyttes til

Tegn	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓
Huse	A ^{sc}	2	3	4	5	6	D ^{sc}	8	9	M ^{sc}	11	12
Planeter (v)	☉	☽	♃	♄	♅	♆	♇	♈	♉	♊	♋	
Aspekter (p)	♌	♍	♎	♏	♐	♑						
Punkter	♌	♍	♎									
Polaritet	M	F										
Elementer	L	I	V	J								
Dynamikker	K	F	B									
Halvbuer	♌	♍	♎	♏								
Kvadranter	♌	♍	♎	♏								
Aspekter (s)	♌	♍	♎	♏								
Planeter (h)	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓				
Bevægelse	R	S	D	÷	+							

prognoser og andre formål, som lærebøger i videregående astrologi vil indeholde mere information om. Astrologi er et komplekst og yderst abstrakt symbolsprog, som det kræver et længerevarende studium at lære.

Det tager ikke så lang tid at lære at pludre på 'babysprog' (de tolv typer), men derefter er indlæringskurven normalt ganske stejl. Det vil måske undre, at det normalt tager 3-4 års teoretisk skoling at gøre sig bekendt med 'alfabet' og 'syntaks' på brugerniveau samt yderligere 5-6 års tolkningspraksis at kunne håndtere det hermeneutiske rimeligt betryggende. Det tager normalt en menneskealder at mestre sproget.

Den vågnende interesse for faget astrologi er evident i den vestlige verden, og magasinet 'Life' havde i juli '97 netop dette fag som hovedemne. Heri blev det beskrevet, hvordan 70-ernes USA havde omkring 1000 praktiserende astrologer. Nu en snes år efter er

antallet femdoblet og bogsalget er i samme periode firdoblet til 20 mill. dollars om året. Nogle ser disse tal som det sikre tegn på vor kulturs forfald og på et accelererede kollektivt vanvid. Andre ser disse tal som sikre tegn på vor kulturs opvågnen efter århundreders åndelige dvale.

Et kulturelt perspektiv

Astrologien kan siges at spille sin helt klare rolle i en folkelig opdragelse til atter at forstå symbolernes sprog. En forståelse, der gik i glemmebogen, samtidig med at en dybere dimension af virkelighed blev fornægtet, latterliggjort eller blot nedprioriteret i forhold til de naturvidenskabelige og tekniske fags nødvendige beskrivelse af den konkrete verdens fænomener.

Astrologien er som symbolsprog mere eller mindre beslægtet med en række andre

symbolsprog så som drømmesprog, eventyr-sprog, tarottens billedsprog, numerologi etc. Det er desuden en almindelig erfaring, at mennesker, der begynder på ét symbolsprog ofte begynder at interessere sig for andre også. En uddannelse i aflæsning af ét symbolsprog vil tilsyneladende give en næsten automatisk forståelse for andre symbolsprog også.

Dermed har interessen for symbolik en selvforstærkende (synergisk) effekt med i begyndelsen en ofte lang og flad indlæringskurve, som accelererer brat, når en vis mætningsgrad er opnået i sindet. Her opleves en opvågning til en 'ny' virkelighedsdimension, som markerer et reelt forståelsesbrud med en række etablerede, teknisk videnskabelige forklaringsmodeller, der hører vor tids tankeliv til. Symbolkyndige mennesker træder i en vis forstand ud af dette for tiden accepterede kulturmønster og ind i en anden synsmåde og forståelsessfære, som har været 'glemt' af samfundet som helhed, men som har overlevet side om side dermed, og som ser ud til at være så gammel som historien.

Holisme er en ny betegnelse på denne oldgamle helhedstænkning, som i ældre tid kaldtes for 'visdom'. Derfor har astrologien overalt på Jorden været en integreret del af enhver visdomslære i historisk tid. Astrologi kan ganske enkelt ses som en systematisk opdragelse i at tænke i sammenhænge og helheder - samt et sprog til at udtrykke denne indsigt i. Dette faktum er endnu kun lidet kendt udenfor symbolfortolkernes kredse.

Et anderledes sprog

Det har fra tid til anden været hævdet af navnlig naturvidenskabeligt skolede skeptikere, at det er muligt at bedømme det astrologiske sprog uden at have tilegnet sig det. Alle, der har udført det ganske store arbejde, det er at sætte sig ind i et sprog, afviser kategorisk denne påstand.

Det astrologiske sprog ligner overfladisk vort almindelige tekstsprog, idet det består af 'skrifttegn', der kan kombineres efter bestemte

regler og anvendes til at kommunikere bestemte formål, handlinger, begivenheder, tilstande etc. Men lighederne hører hurtigt op, idet en forklaring af det astrologiske sprog normalt vil indebære en oversættelse til vort vante skriftsprog. Hvilket vi kender som lærebøger i astrologi samt diverse andre tekster om faget. Oversættelsen har dog karakter af en amputering, idet det astrologiske sprog er langt mere rigt og komplekst, end det latinske alfabet levner mulighed for at beskrive.

Det vil derfor tjene et reelt formål at beskrive de mest markante forskelle mellem vort vante tekstsprog og det astrologiske horoskopsprog (dvs. de astrologiske symboler, som de sættes ind i et horoskop). Her gælder navnlig fire egenskaber:

1) Horoskopsproget rummer dobbelt så mange 'skrifttegn' som tekstsproget.

2) Horoskopsprogets symboler har flere lag af betydning i sig selv – hvor tekstsprogets bogstaver alene har én betydning hver.

3) Horoskopsproget skrives todimensionalt (cirkulært) og i en endelig form – mens tekstsproget skrives endimensionalt (lineært) og i en i princippet uendelig lang form.

4) Horoskopsprogets skrifttegn (symboler) skrives kun én gang pr 'tekst' – mens tekstsprogets skrifttegn gentages i vekslende og i princippet uendelige kombinationer.

Voksende kompleksitet

At horoskopsproget rummer dobbelt så mange 'skrifttegn' som tekstsproget blev belyst ovenfor. Her opregnedes de syv og halvtreds almindeligt brugte skrifttegn plus en række supplerende skrifttegn og symboler, som er sjældnere anvendt. Dette faktum giver umiddelbart en større kombinationsmængde, end tekstsprogets otte og tyve bogstaver (plus

diverse grammatikalske tegn).

Man regner således normalt med at der er 465 basiskombinationer af blot de almindelige 39 symboler i horoskopet. Disse udgør det elementære stof i enhver astrologisk undervisning. Dertil kommer sekundære og indirekte kombinationer via herskerskaber etc. plus inddragelsen af punkter og metasymboler.

At hvert enkelt 'skrifttegn' har flere og gerne tre lag af betydning, gør det astrologiske sprog sammenligneligt med eksempelvis hebræisk, sanskrit og andre oldspog. En aflæsning og derpå følgende oversættelse til et latinsk eller andet alfabetisk tekstprog, hvor hvert symbol blot har én betydning, vil kun kunne ske ud fra ét af disse betydningslag. Man kan ikke sige, at ét lag er rigtigere end et andet, idet alle lag er sande og brugbare, hvorfor valget af betydningslag vil afhænge af andre omstændigheder. Den tilsyneladende præcision og entydighed i tekstsproget giver altså problem ved oversættelsen af horoskopsproget, og naturnødvendigt en mangelpræget tekst eller en overdrevent forenklet tekst.

Oversættelse er amputering

At horoskopsproget grafisk fremstilles i en endelig form, der er todimensional, giver i modsætning til tekstsprogets endimensionale læseretning en mangfoldighed i aflæsningen, som er vanskelig eller umulig at oversætte. Det samme symbol indgår i adskillige samspil, som styres af en overordnet kombinatorik ('syntaks'), som adskiller sig ganske væsentligt fra tekstsprogets syntaks. Igen kan man her ikke sige, at den ene kombination er rigtigere end den anden, men alene udføre en prioritering af de enkelte udsagn og deres sammenkobling ud fra sammenhæng og helhed. Denne prioritering vil være afhængig af, hvilket betydningslag der tolkes ud fra. Videre kan der kombineres betydningslagene imellem på en måde som er tekstsproget fremmed.

At horoskopsprogets enkelte 'skrifttegn' kun skrives én gang medfører, at de 'sætninger', der aflæses, på nogle punkter skabes af og er identiske med syntaksreglerne, mens de på andre punkter skaber interferens og nye meninger. Aflæsningen af horoskopsproget ligner derfor mere aflæsningen af objekter i kunstnerisk forstand, end aflæsning af en nedskrevet tekst i akademisk/intellektuel forstand.

Horoskopets tilsyneladende grafiske enkelhed snyder derfor let beskueren, mens den i virkeligheden dækker over en uhyre sproglig kompleksitet med et vældigt abstraktionsniveau. Dermed vil en oversættelse fra horoskopets sprog til vort daglige sprog altid have karakter af en amputering af den iboende mening. Et forhold, som alle praktiserende astrologer er sig pinligt bevidst i deres daglige praksis – og som er med til at vanskeliggøre fundet af en simpel og fasttrampet forskningsmodel for astrologien.

Det er imidlertid astrologernes egen opgave at tage initiativ til at opdatere deres begrebsverden og terminologi. Dermed sættes de i stand til at mødes med den øvrige, eksisterende ekspertise og udveksle fagligt. Dette handler især om alle hermeneutiske fag på både universiteter og kunsthøjskoler. ●

Let bearbejdet version af artikelserie, publiceret i 'Ekliptika' 1998-99

Claus Houlberg er astrolog, cand.arch. eksam. psykoterapeut samt dokumentalist ved Astrologisk Museum

..